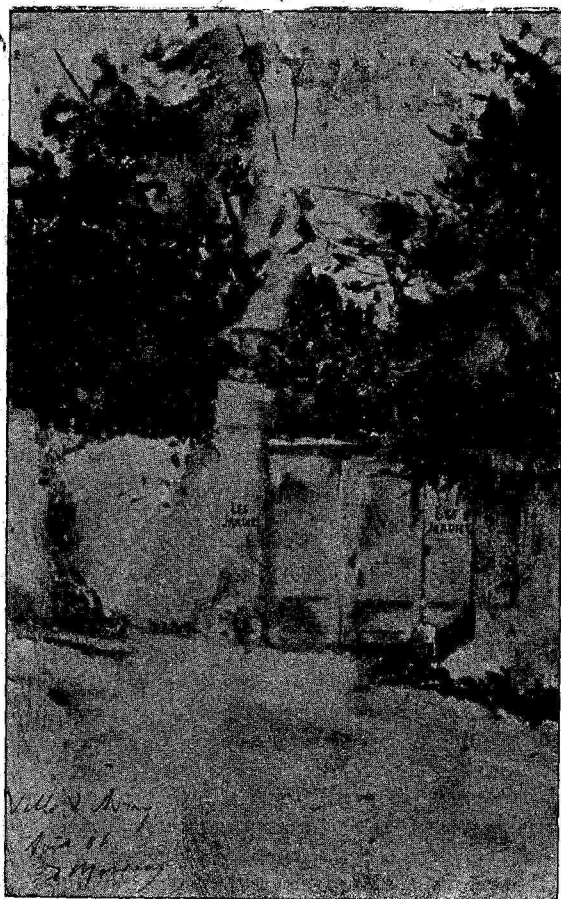

Η ΟΙΚΙΑ ΤΟΥ ΒΑΛΖΑΚ

ΕΞΟΡΙΣΤΟΣ

Δὲ θὰ ἀνοίχῃ τὰ μάτια σου σὸ, ποῦ θαμπώνει, φῶς
Ποῦ αἰώνια τὸ τραγοῦδι σου ζητάει καὶ τραγουδεῖ!
Ἐσὺ εἶσαι τῆς ἀγλύκατης Ὀδύνης ὁ ἀδερφός
Καὶ τοῦ Λακρῦν παιδί!

Κι' ὅτι ἐκπευγῇς μὴ φορὰ νὰ τὸ ξεχάσῃς τώρα:
Καὶ τῆς μὴμιᾶς ποῦ ἀνδρίζαν στὸν κάμφο τὸν πλατὺ,
Καὶ τῆς χλωρῆς ἀγρόμπελης καὶ τῆ μαγευτικῆς χώρα,
— Πολύπαθε Ποιητή! . . .

Νὰ μὴν ἀκοῦς τὸ ἐρωτικό παράπονο ποῦ λέει
Στὴ σιγαλιὰ τοῦ ἀπόβραδον τὸ ἀταίριαστο πουλί,
Ἐσὺ νὰ δώσῃς τὴν καρδιά σὶν ἀνεμον ποῦ κλαίει
Μὲ σπαράγμῳ πολὺ!

Καὶ στὴν πλατειὰν ἀπελπισιὰ ὁποῦ ξυλνᾷ τὸν Πόντο
Βαθὺ καὶ σκοτεινὸ,
Στῆς ἀστραπῆς τὸ πέρασμα, καὶ σὸ μεγάλο βρόντο
Ἀπὸ τὸν κεραυνό! . . .

Καὶ γίνον Ἐσὺ τὸ ἐξωτικό ποῦ ἐδῶ καὶ τόσους χρόνους
Στῆς ρύχτες περπατεῖ,
Μὲ τοὺς ἀγιάτρευτους καμηλοῦς, μὲ τοὺς μεγάλους πόνοους
— Πολύπαθε Ποιητή! . . .

ΘΡΑΣ. ΖΩΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ

Ἀλλὰ εἰ χυδαῖσται κατηγορεῖται τῆς γραφομένης, ὅτι δι' αὐτῆς δημιουργεῖται διγλωσσία, οὐδὲν δὲ χεῖρον τῆς συνπαρξέως δύο γλωσσῶν ἐν τινι ἔθνει. Ἡ κατηγορία αὕτη τῶν χυδαῖστων ἐνθυμίζει ἡμῖν τὴν πρὸς τὸν κυνικὸν Διογένη ἀπάντησιν τοῦ Πλάτωνος ἐτέρω γε τύφῳ. Διότι ἂν ὑπάρχει διγλωσσία διὰ τῆς γραφομένης, εἶναι ὅμως προφανές ὅτι, καταργουμένης ταύτης, τότε δὴ τότε, ὅχι διγλωσσία, ἀλλ' ἀληθὴς βαβυλωνία θὰ δημιουργηθῇ ὡς εἴπομεν καὶ ὡς πάντες γινώσκομεν. Ἐν τούτοις ἐξεταστέον καὶ εἰδικώτερον τὸ ζήτημα.

Ἐν πρώτοις καὶ χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τὰ δι' ἱστορικοὺς λόγους ἀναπτυχθέντα ἰδιώματα, ὅσα δὲν ὑπέκυψαν ἐτι εἰς τὴν προϊούσαν ἀπανταχοῦ ἐνέργειαν τῆς συγχωνεύσεως ἐν γενικῷ τινι γλωσσολογικῷ τύπῳ — καὶ τοιαῦτα ἰδιώματα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον διακεκριμένα ὑπάρχουσιν ἐτι ἐν πλείστοις. ἂν μὴ ἀπάσαις, ταῖς χώραις — παρατηρεῖται, ὅτι ἡ διγλωσσία δύναται νὰ ἀνευρεθῇ εἰς πάσας τὰς γλώσσας τῆς γῆς, ἂν συγκριθῇ, ὡς γίνεται παρα τῶν χυδαῖστων παρ' ἡμῖν, ἡ γλῶσσα τῶν προηγουμένων ἐμάδων ἔθνους τινὸς πρὸς τὴν γλῶσσαν τοῦ χυδῆν ὄχλου ἐν συνόλῳ ἢ κατὰ μέρος θεωρουμένου. Καὶ τοῦτο πηγάζει ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, διότι κατὰ γενικὸν κανόνα ἡ φράσις ἀνθρώπου τινος εἶναι ἀνάλογος τῆς μορφώσεώς του. Ἐκ τούτου ἐπεταὶ διαφορὰ περὶ τὴν φράσιν διαφόρων τάξεων, διαφορὰ μὴ περιοριζομένη μόνον εἰς τοὺς φθόγγους, ἀλλὰ ἐκτεινομένη καὶ εἰς τοὺς τύπους. Ἐν τούτοις ὅμως ἂς ἐπιτραπῇ ἡμῖν νὰ ὁμολογήσωμεν τοπεινῶς ὅτι δὲν βλέπομεν καὶ τὰς φοβεράς ζημίας τοῦ μεγάλου αὐτοῦ θηρίου, τὸ ὅποσον καλεῖται διγλωσσία. Ἡμεῖς βλέπομεν ὅτι εἰ ἱκανοὶ περὶ τὸ γράφειν γράφουσι καλῶς ἔστω καὶ ἂν ἄλλοι μὲν τηρῶσιν αὐστηρῶς, κάπως τὸ ἐπίσημον λεξικόν, ἄλλοι δὲ ἐλευθεριώτερον ἀναμιγνύουσι φράσεις καὶ τύπους τοῦ ἐπισήμου λεξικοῦ πρὸς φράσεις καὶ τύπους ἐκτὸς αὐτοῦ. Εἴπομεν αὐστηρῶς κάπως, διότι ἂν οἱ χυδαῖσται δὲν θέλουσι νὰ σκιαμαχήσωσι πρέπει νὰ παραδεχθῶσι ὅτι οὐδεὶς σχεδὸν Ἑλλήν σήμερον γράφει ἀκριβῶς καὶ αὐστηρῶς κατὰ τὸ τυπικὸν τῆς ἐπισήμου γραμματικῆς καὶ συντάξεως. Οἱ δὲ ἀνίκανοι, βλέπουσιν αἰωνίως πρὸ αὐτῶν τὸ θηρίον τῆς διγλωσσίας καὶ παραλύουσι. Τοῦτο συμβαίνει δὲ ὅτι οἱ πρῶτοι ἔχουσι τὸ αἶσθημα τῆς γλώσσης, τοῦ ὁποίου στεροῦνται, φαίνεται, οἱ δεῦτεροι. Οἱ πρῶτοι κατὰ τὰς περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι δυστυχῶς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὁρισθῶσιν ὑπὸ κανόνων, καὶ ἀπαρέμματα μεταχειρίζοντα ἐνίοτε καὶ μέσους τύπους ρημάτων καὶ εἰς διπλασιασμοὺς ἀκόμη προβαίνουσι, χωρὶς ποτε τοῦτο νὰ κτυπᾷ ἁσχημα. Τοῦτο συμβαίνει, διότι γινώσκουσι πότε ἡ φράσις κτυπᾷ ἁσχημα καὶ πότε οὐ, διότι δηλαδὴ οἱ τοιοῦτοι συγγραφεῖς ἔχουσι τὸ αἶσθημα τῆς γλώσσης, τοῦ ὁποίου στεροῦνται οἱ ἀνίκανοι. Οἱ στερούμενοί τούτου θὰ

*) Τέλος